

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 23. SVIBNJA 2014. - BROJ 79

ISSN 1452-9181 COBISS.SR - ID 22583303

IZDVAJAMO:

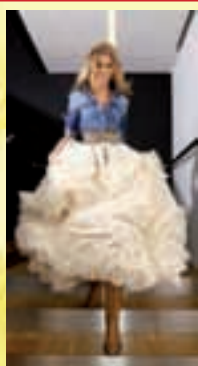
TEMA:
Maturanti
subotičke
gimnazije – 4-5

TEMA: Ured
za mlade
Sombor – 6-7

MODA:
Eklekticism – 20

GLAZBA:
Vlasta Popić – 21

FOTO MJESECA

Povratak s eskurzije!

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Ana Ivković, Ivan Kovač,

Ivana Rudić, Nevena Balažević,

Donna Diana Prčić,

Maja Brustulov

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Donna Diana Prčić

Putovanja

Tri, četiri... Sad! Odbrojavanje do početka ljeta je počelo. Dok srednjoškolci čekaju zvono za kraj školske, a mi studenti kraj još jedne akademske godine, samo razmišljamo o vrelim danima koji nas čekaju, hladnim osvježavajućim pićima i destinacijama koje bi mogli posjetiti u skorije vrijeme. Motiviramo se na taj način! Kad ćeš već doći?! Svibanj je varljiv mjesec, umjesto toplih dana koji bi nagovijestili dolazak većini omiljenog godišnjeg doba, ovih dana je većinu europskog kontinenta zahvatila kiša i pljuskovi. No, neću o meteorologiji, hoću lje-to! I znate za što je ljetovanje najbolje – za putovanje! Spakovati kufer i uputiti se u (ne)poznato, bitno je samo proširiti vidike i napuniti baterije!

I nije važno putuješ li negdje blizu, nadomak svog mjesta ili u nepoznate egzotične predjele, promjena rutine je terapija koja nas spašava od monotonije. Svakidašnjica, naravno, može biti zabavna, pogotovo ako ste osoba koja se zna organizirati i misli na sebe i svoj životni ritam, ali »malo si dati oduška« nije na odmet nikome. No svakidašnjica donosi i stres, te je bijeg od nje, u smislu sveukupnog odmora (mentalnog i fizičkog), zdrava stvar. Već ste mogli pronaći par razloga zbog kojih najradije ne bi putovali i koji vas koče na vašem putu prema novim destinacijama. Novca nema u kasi- ci, mislite kako nije vrijeme za posjetiti određeno mjesto (iduće godine ću...), ipak nemate vremena. Svatko će naći razlog, ali pravi avanturisti će brzo pronaći način! Postoje brojne opcije i to ne samo za ovo ljetovanje, a zbog navedenih razloga se uopće ne treba živcirati, jer rješenje je tu! Internet je pred vama. Imate sto i jednu mogućnost pronalaska sezonskog posla ili se priključiti mladim udrugama koje organiziraju putovanja po povoljnim cijenama. Vrijeme? Uvijek se nađe barem jedan vikend u godini, budući da je ljetovanje vremenski pogodno i dolazi doba godišnjih odmora. No, kad si student, ima još jedna opcija! Na fakultetu upoznaš toliki broj ljudi iz raznih dijelova zemlje i možete se i dogovoriti za posjet njihovom mjestu, a u zamjenu vaše prijatelje pozovete u vaš topli dom, da osjete i oni čari vojvođanske atmosfere. Sigurno neće zažaliti!

Ako ste se već odlučili za dalji put u neke vama nepoznate predjele, jer želite upoznati nove kulture i upoznati bolje svijet, opcije su vam otvorene. Ako ste uspjeli tijekom godine uštedjeti i imate vremena samo za sebe, krenite u avanturu! U Budimpešti se mogu naći jeftini letovi ako na vrijeme uzmete kartu, pa tako na zapad Europe možete doći za samo 15 eura! Ima i festivala koji traže volontere, pa se možete angažirati, a usput i naučiti nešto više o filmskoj ili glazbenoj umjetnosti. Sezona počinje – rad na moru isto može biti jedan od načina za spajanje ugodnog s korisnim.

Ako ste ikad u dvojbi – putovati ili ne putovati? Odgovor je uvijek pozitivan! Bon voyage!

JOŠ JEDNA GENERACIJA MATURANATA KOJI SU NASTAVU POHAĐALI NA HRVATSKOM JEZIKU

Radost i mladost subotičkih gimnazijalaca

*Učenici 4. f za naš časopis
govore o iskustvima u protekle
četiri godine školovanja,
kao i o svojim
daljnjim planovima*

Iz subotičke Gimnazije »Svetozar Marković« ovih dana »izlazi« još jedan generacija maturanata koji su nastavu pohađali na hrvatskom jeziku. Riječ je o učenicima 4. f odjela. Kao i prijašnjih godina, Kužiš?! donosi priču o njima. Učenici ovog odjela govore za naš časopis o iskustvima u protekle četiri godine školovanja, kao i o svojim daljnjim planovima.

Jedna od učenica **Martina Crnković** smatra kako gimnazija može biti dobra škola za one koji nisu sigurni što žele studirati nakon srednje škole. »Ne mogu reći da je

išta bilo loše, ja sam htjela upisati gimnaziju i prilično sam zadovoljna time. Bilo

je dosta za učiti, ali se isplatilo na kraju i mislim da će mi to pomoći i na fakultetu. Željela bih upisati kemiju u Novom Sadu. Oni koji ne znaju što upisati, mislim da će ako dođu u gimnaziju otkriti što žele, jer i ja sam tako otkrila ljubav prema kemiji«.

Danijela Pejić, koja je slijepa, govori nam o prijateljstvima koja je stekla i potpori koju je dobila u svom odjelu. »Dobra su mi iskustva iz gimnazije, meni je bitno da sam ovdje stekla nove prijatelje i naučila nešto novo,

puno stvari koje nisam znala. Imala sam dobro okruženje koje mi je puno pomoglo. S druge strane, teško je bilo nabaviti lektiru za slijepe. Međutim, mama i prijatelji su mi pomogli čitajući mi lektiru. Htjela bih upisati psihologiju u Novom Sadu, a da mogu ponovno birati, opet bih izabrala gimnaziju.«

Lijepo je čuti koliko kvalitetnih mladih ljudi možemo upoznati u hrvatskom odjelu, koji će biti tu za nas i onda kada škola završi i krenemo u život.

»predobra'. Što se tiče količine učenja, bilo je teško, ali drago mi je što sam uspjela. Trebalo je smisliti dobru taktiku za učenje

I Marina Crnković je u odjelu stekla dobre prijatelje, a glede »težine« gimnazije ističe kako je čak važno steći disciplinu i radne navike, te tako škola postaje puno lakša.

»Iskustva koja nosim sa sobom su 'predobra'. Što se tiče količine učenja, bilo je teško, ali drago mi je što sam uspjela. Trebalo je smisliti dobru taktiku za učenje

kako bismo 'preživjeli' i tako sam naviknula učiti svaki dan, što u osnovnoj školi nisam radila. Jako je lijepa stvar da sam upoznala prijatelje s kojima ću se družiti i poslije srednje škole. Nakon srednje, želim upisati biokemiju u Novom Sadu.«

Ksenija Benčik tvrdi kako je gimnazija škola u kojoj se »nauči sve«. »Školovanje u gimnaziji je proteklo jako dobro, dosta smo naučili i većina profesora se trudila da

nam što bolje prenese gradivo. Željela bih upisati Fakultet političkih znanosti u Beogradu. Tko god se odluči upisati gimnaziju neće se pokajati, ovo je stvarno najbolja škola jer se nauči sve«, kaže ona.

I Nikoli Prčiću iz Đurđina hrvatski će odjel ostati u dragom sjećanju. »Profesori i sve drugo je bilo OK, ne znam još što ću upisati, ali vjerovatno ću ići u Novi Sad. Ostat će mi u uspomeni društvo iz klupe, a tko god se premišlja treba li upisati gimnaziju, mogu mu reći kako se nisam pokajao što sam odabrao baš ovu školu.«

Pohađanje nastave na hrvatskom jeziku dobar je most prema daljnjem obrazovanju u Hrvatskoj, te tako **Luka Bačić** planira studirati u Osijeku.

»Da sam znao da me interesira programiranje upisao bih MEŠC (Tehnička škola »Ivan Sarić«), ali ipak sam stekao lijepo iskustvo u gimnaziji i dobro društvo. Htio bih upisati računarstvo u Osijeku i pomoglo mi je to što sam ovdje slušao nastavu na hrvatskom jeziku. Tko god upiše gimnaziju steći će dobro opće znanje i lijepo iskustvo.«

Sve u svemu, naše sugovornike, kao i njihove ostale kolege i kolegice iz odjela, čekaju novi izazovi, a gimnazijsko iskustvo bi im, sudeći po izjavama, trebalo olakšati daljnji put kroz život. Mi im želimo puno uspjeha, te se unaprijed radujemo novom hrvatskom odjelu u ovoj subotičkoj srednjoj školi, čiji ćemo rad, poput prijašnjih generacija, pratiti u Kužišu.

E. K.

URED ZA MLADE U SOMBORU

*Specifikum je da u Somboru
djeluje skoro 15 organizacija
mladih * Ukupan broj mladih
je oko 15.000, a 6.000
njih živi u selima*

Stvoriti iste mogućnosti za sve mlade

Usomborskom Uredu za mlade samo je jedan uposlenik i, što je pomalo neobično, njegovo je sjedište je u Gradskoj upravi, a Ured ne raspolaže nikakvim proračunom i bavi se administrativnim poslovima. »Moje osobno mišljenje je da Ured za mlade ni ne treba raditi izravno s mladima, jer imamo veliki broj organizacija koje okupljaju mlade i realiziraju programe za mlade. Po mom mišljenju ključna uloga Ureda za mlade u Somboru je u kreiranju Lokalnog akcijskog plana za mlade. U izradi ovog plana sudjelovali su mladi u gradu, ali i mladi na selima koji su prepoznati kao osobito ranjiva

kategorija«, kaže koordinatorka Ureda za mlade u Somboru Zorka Milošević.

Akcijski plan

Već spomenuti Lokalni akcijski plan (LAP) za mlade počeo se realizirati 2013. godine i trajat će do 2016. godine. Njime su predviđene 72 aktivnosti koje bi mogle biti izvedive u ove četiri godine. »Prva procjena nam je bila da nam je za to godišnje potrebno 4,8 milijuna dinara. No, lani smo dobili 1,5 milijun, a ove godine bit će raspoređeno tri milijuna dinara. To su sredstva iz proračuna Grada i dijele se na natječajima

udrugama građana čiji projekti moraju zadovoljavati ciljeve zacrtane u Lokalnom akcijskom planu«, kaže Zorka Milošević. Ona pojašnjava kako sve mjere idu u pravcu osnaživanja organizacija mladih, prije svega u stjecanju vještina pisanja projekata, a drugi cilj je osnaživanje skupine stručnjaka koji će se kvalitetno baviti mladima. Treća ideja je da se osnaže učenički parlamenti u srednjim školama, jer ukoliko se tamo ne stvore mladi aktivisti, neće se stvoriti niti na akademskim studijima, a naročito ne kada izađu iz formalnog sustava obrazovanja. »LAP daje i mogućnost da se iskoriste javni prostori za mlade, a mi smo locirali

više od 40 takvih prostora samo u Somboru, a vjerujem da ih je u selima i više. Ti su prostori prazni i neiskorišteni na kvalitetan način. Mladi imaju fantastičnih ideja kako iskoristiti te prostore«, kaže Zorka. Veliki nedostatak Sombora je što nema dom za mlade, odnosno opremljeno mjesto koje bi koristili mladi za organiziranje radionica, koncerata, probe mladih bendova, ističe naša sugovornica.

Pitamo je i koliko bi škole, kako na selima tako i u gradu, mogle biti pokretač mladih. Dobivamo odgovor kako su mladi aktivni onoliko koliko su aktivni njihovi profesori. »U onim školama gdje profesori rade

Koordinatorica Ureda Zorka Milošević

Projekt Ministarstva omladine i sporta

»Otvaranje ureda za mlade kao projekt Ministarstva omladine i sporta počelo je 2008. godine s idejom da se u svakoj lokalnoj samoupravi napravi, da tako kažem, neka poveznica mladih s onima koji donose odluke. U Somboru je Ured otvoren iste te godine i bili smo među prvih četrdesetak gradova i općina gdje je otvoren ovaj ured. Danas ih ima oko 140. U sredinama gdje organizacija mladih nema ili su malobrojne, uredi za mlade rade izravno s mladima. Tamo gdje postoje aktivne organizacije mladih, a takav je slučaj sa Somborom, uredi za mlade se uglavnom bave politikom za mlade. Politika za mlade je izrada strateških dokumenata ili mehanizama da organizacije mladih proguraju neke svoje inicijative«, kaže Milošević.

s mladima, aktivni su i mladi. U školama gdje nema profesora izravno zaduženih za njih, oni ništa ni ne rade. Moj opći dojam je da oni još nisu samostalni i da im treba mentor koji će raditi s njima. Vratit ću se zato ponovno na LAP, gdje smo upravo radi toga definirali i mjere koje se odnose na profesore«, kaže Zorka.

Mladi u selima

Prema posljednjem popisu, u Somboru i okolnim selima ima skoro 15.000 mladih. Da pojasnimo, u kategoriju mladih spadaju oni od 15. do 30. godine. U gradu ih je oko devet tisuća, a u selima šest tisuća. »Mladi na selu su u LAP-u prepoznati kao ranjiva kategorija. Oni nemaju uvjeta doći u Sombor gdje se događa većina sadržaja namijenjenih mladima, a opet, u svojim selima nemaju kina, kazališta, bazene, jed-

nom riječju nemaju nikakve sadržaje. Zato je veliki broj akcija definiran u Lokalnom akcijskom planu namijenjen njima. Želimo osnažiti mlade na selima da oforme svoje organizacije u selima i da ožive domove kulture«, kaže Zorka Milošević.

Na kraju ovog razgovora našu sugovornicu pitamo – što bi to trebalo uraditi kako bi mladi postali još aktivniji. Njena je ideja napraviti neku vrstu omladinskog centra ili kluba, kao što je to uradila Kikinda. Kikindžani su uspješno iskoristili i seoske domove kulture i to na taj način što su upravo mladi zaduženi sve događaje u gradu provoditi i u selima. To bi mogao biti dobar i koristan model za Sombor. No, za to treba i nešto novca. Za početak da Ured za mlade dobije još dva uposlenika, koliko bi po standardima trebao imati.

Z. Vasiljević

Novinarska radionica »Hrvatske riječi« u Bezdanu

Učenici iz Bezdana, Berega i Monoštora koji pohađaju izborni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, sudjeluju u novinarskoj radionici koju organizira NIU »Hrvatska riječ« iz Subotice. Novinarska radionica održava se u Bezdanu svake subote tijekom svibnja, a posljednje subote učenici će posjetiti Suboticu. Tijekom ovih radionica

sudionici će naučiti osnovna pravila novinarstva, pisanje vijesti, izvješća, intervjua.

Novinarsku radionicu pohađaju učenice šestog razreda Tatjana Bošnjak, Edina Delimustafić i Tihana Čutura iz Bezdana, Ivana Kusturin, Sara Santo i Anđela Matin iz Monoštora i Anastasija Balatinac iz Berega, kao i učenica četvrtog razreda Emilija Horvat iz Bezdana.

EKSKURZIJSKI RAPORT

Subotički srednjoškolci u Zagrebu i Karlovcu

Od 9. do 11. svibnja, srednjoškolci iz Subotice koji pohađaju razrednu nastavu na hrvatskome jeziku (njih 41) bili su gosti Zagreba i Karlovca. Trodnevni posjet je započeo ručkom sa zagrebačkim gradonačelnikom Milanom Bandićem na jezeru Bundek, a nastavljen je obilaskom stadiona NK Dinamo gdje ih je primio Tomislav Svetina, glavni direktor najtrofejnijeg hrvatskog nogometnog kluba.

Učenici su u pratnji svojih profesora obišli i Karlovac, gdje su se družili sa svojim vršnjacima,

učenicima karlovačke Mješovito industrijsko-obrtničke škole, a program su završili u nedjelju razgledanjem Zoološkoga vrta na Maksimiru i ponovnim prijamom i ručkom sa zagrebačkim gradonačelnikom.

Posjet učenika iz Subotice organizira se već drugu godinu zaredom, zahvaljujući Uredu gradonačelnika Grada Zagreba, Hrvatskoj matici iseljenika, Zagrebačkoj županiji i Gradu Karlovcu, a čiji je sponzor ove godine bila i NIU »Hrvatska riječ« iz Subotice.

E. K.

MITROVČANI U ZAGREBU I OSIJEKU

Upoznajmo domovinu

U sklopu projekta »Upoznajmo domovinu«, skupina od 46 učenika iz Srijemske Mitrovice, kako iz srednjih tako i iz osnovnih škola, boravila je od 14. do 16. travnja na ekskurziji u Zagrebu i Osijeku. Sve je to osigurano zahvaljujući Hrvatskom nacionalnom vijeću, HKC-u »Srijem - Hrvatski dom«, te gradskim upravama Osijeka i Zagreba. Učenike su vodili profesor hrvatskog jezika s elementima nacionalne kulture Dario Španović, skupa s profesorom povijesti Mariom Vrseljom i diplomiranom turizmologinjom Ivanom Vrselja.

Odmah po dolasku u Zagreb, učenici se smještaju u dom učenika Tehničke škole i poslije doručka kreću u obilazak i upoznavanje najvažnijih i najpoznatijih kulturnih i povijesnih lokaliteta grada. Krenuvši od Trga kralja Tomislava, obišli su park Nikole Šubića Zrinskog, Trg bana Josipa Jelačića, Gradec, Kaptol i nezaobilaznu zagrebačku katedralu. Kako bi se odmorila od ovolike šetnje, skupina se morala okrijepiti u najpoznatijoj zagrebačkoj slastičarnici »Vincek«, u kojoj su učenici skupili snage za nove izazove koje im je postavio profesor Dario. Upravo jedan takav izazov bio je obilazak Zoološkog vrta grada Zagreba. Ono što je veoma obradovalo učenike jest mogućnost i čast da ove godine po prvi put budu gosti u uredu hrvatskih zastupnika u Europskom parlamentu. Prilikom ovog posjeta koji je organizirao Ivan Bota, savjetnik europarlamentarke Zdravke Bušić, učenici su od svojih domaćina dobili prigodne poklone, kao i poziv da ih posjete kad god budu bili u Zagrebu.

Sljedećeg dana učenici su obišli zagrebački botanički vrt i poslije toga uputili su se u grad Osijek gdje su ih dočekali profesori i ravnateljica doma »Hrvatskoga radiše«, direktor Turističke organizacije Grada Osijeka i zamjenik župana Osječko-baranjske županije Željko Kraljićak. Odmah poslije smještanja uputili su se u upoznavanje Gornjeg grada, prilikom kojeg su posjetili i Osječki zoološki vrt, a preko rijeke Drave su se vratili skelom. Posljednjeg dana ekskurzije učenici su obišli osječku Tvrđu, upoznali Donji grad i osječku katedralu, a divili su se izložbi u Umjetničkoj galeriji i Muzeju Slavonije. Naposljetku učenici su imali čast prisustvovati svečanom prijemu u zgradi Županije sa županom Vladimirom Šišljagićem. Poslije ručka sa županom, grupa je na kraju svog ovogodišnjeg putovanja obišla i grad Našice, u kojima ih je primio gradonačelnik Krešimir Žagar, te su u njegovoj pratnji obišli dvorac hrvatske plemićke obitelji Pejačević.

Ana Dujčić

LITERARNI RADOVI SUBOTIČKIH GIMNAZIJALACA INSPIRIRANI LEKTIROM

Književna prebivališta

Ime: Ana Katarina Zrinski

Ime roditelja: Eugen Kumičić

Prebivalište: Urota zrinsko - frankopanska

Zovem se Ana Katarina Zrinski, djevojačko prezime mi je Frankopan. Imam brata Krstu. Odavno sam već udana za Petra. Da, to je on, čuveni Petar Zrinski. On i moj brat su stalno u nekim planovima i jako me sekiraju. Od malena sam voljela čitati i pisati. Još kao malu majka me je učila njemački, mađarski, latinski i talijanski, a ljubav prema knjizi osjećam i danas, jer u dvoru imam veoma bogatu knjižnicu. Evo upravo se nalazim u Ozlju i završavam svoj molitvenik »Putni tovaruš« i nakon toga ga najvjerojatnije šaljem na tiskanje u Veneciju. I pokraj svega toga odgajam četvero djece – Ivana, Jelenu, Juditu Petronelu i AuroruVeroniku – koja su mi utjeha i smirenje nakon svih briga oko Krste i Petra.

Marija Sudarević, 3. f

Ime: Sancho Panza

Ime roditelja: Miguel de Cervantes

Prebivalište: Don Quijote

Prvo, da vam se predstavim. Ja sam Don Quijoteov prijatelj, koji skupa s njim putuje, po naizgled nerazumnoj cesti izbjavljenja svijeta iz procjepa zla u koji je zapao. Moj je gospodar, promatrano iz perspektive običnog čovjeka, lud. Međutim, njegov je način razmišljanja nama neshvatljiv zbog toga što smatram da ga ljudi nisu upoznali u pravom svjetlu. Njegov je cilj vođen idealom mogućnosti da se svijet izbavi iz zla. Ova je mogućnost ostvariva vjerojatno samo u njegovu svijetu. Kroz odijelo viteza on želi zračiti hrabrošću i odlučnošću u svom naumu. Poticaj pronalazi u divljenju junacima iz pročitanih romana. Budući da čovjek kao pojedinac ne posjeduje moć za iskorijeniti sveopće zlo, njegova se želja smatra besmislenom. Meni je njega žao, jer se vodi humanim poticajem, ali na žalost, nije svjestan kako je njegova želja gotovo ništavna u odnosu na razmjere zla cijelog svijeta.

Nataša Kovačević, 3. f

Ime: Eugene de Rastignac

Ime roditelja: Honoré de Balzac

Prebivalište: Čiča Goriot

Zaletio sam se! Priznajem, jesam! Roditelji su me od ranoga djetinjstva dizali u zvijezde osmišljavajući moju budućnost. Kao malom dječaku svidjela mi se njihova »igra«, pa sam se i sam upustio u taj idilični svijet. Želio sam i želim biti dio nečeg većeg, višeg, otmjenijeg. Ta je želja vremenom postala dio mene. Tko sam ja, ako nisam dio takvog društva? Otišao sam u veliki grad... I uspio. Bolje rečeno, uspjela je moja teta – uvela me u taj svijet. Boraveći u

Ukoliko pišete te želite da i vaši književni radovi (proza, poezija, esej...) budu objavljeni u rubrici »Litera«, možete ih poslati na naš e-mail: kuzis07@gmail.com.

hotelu gospođe Vauquer, idilu u mojoj glavi je pokrila magla. Bio je tamo jedan čovjek... zvali su ga Čiča Goriot – pa i izgledao je kao čiča. On je imao dvije kćeri, koje su voljele samo njegov noćanik. Kako je novčanik bivao sve tanji, tako se čiča sušio i izvana i unutar sebe.

Omršavio je i srce mu se skupilo od tuge jer nije blizu svojih kćeri. Sam je kriv - razmazio

ih je. Nije vidio, tj. nije htio vidjeti tu laž u »ljubavi« koju njegove »drage« djevojčice gaje.

Samoća na smrti mu je bila poput umivanja ledenom vodom. Ali, tada je već bilo kasno za razbuđivanje. Kćeri mu nisu došle ni na sprovod. Ostale su jednako pokvarene i opčinjene sobom. Je li to ono visoko društvo? Ne, to je samo dio kojem i ja pripadam. Ali, magla u mojim mislima se povlači. Sada znam kojom cestom ići i kako doći do te otmjenosti, do te cjeline. Možda sam lukav, ali nisam pokvaren, tu je i moja tvrdoglavost koju neće nadjačati ni onaj zlotvor – Vautrin.

Nada Vujković Lamić, 3. f

Ime: Akakije Akakijevič

Ime roditelja: Nikolaj Vasiljevič Gogolj

Prebivalište: Kabanica

Dok ležim ovako smrznut i ponižen, razmišljam o životu prije i poslije kabanice. Moj mi je posao bio sve; slova i način na koji sam ih pisao su mi puno značili i usrećivali me. Bio sam svjestan kako se ne znam lijepo izražavati i da sam u društvu predmet ismijavanja, nije mi smetalo – pisanje me tješilo i samo mi je ono bilo bitno. Ali, onda kada mi je krojač rekao kako moram šiti novu kabanicu, sve se promijenilo, promijenio sam način života da bih prikupio sredstva da je sašijem. Kada sam je dobio i otišao u njoj na posao, dogodila se čarolija: primjećivali su me, više me nisu ismijavali, htjeli su se družiti sa mnom, no sve je to kratko trajalo. Ukrali su moju »propusnicu za bolji život« i opet sam postao onaj mali čovjek koga nitko ne primjećuje i ne mari za mene. Sada je bilo još i gore, »važna osoba« se loše ponijela prema meni i ponizila me. I sada se pitam ovako smrznut – je li ta kratka promjena bila dobra ili loša za mene?

Marija Sekereš, 3. f

Literarni opit sa sata književnosti

Pismo budućim generacijama

Dragi svijete, imam 70 godina i veoma sam zadovoljna svojim životom. Radila sam onako kako sam u određenom trenutku osjećala da treba. Mnogo sam stvari naučila, jer kako kažu, čovjek se uči dok je živ. Najvažnije je da živite moralno i bez osjećaja krivnje. Bez obzira jeste li kršćani ili ne, u nešto vjerujte. Trudite se oko onoga što vam je važno, jer trud se isplati. Budite uporni. Mislite na sebe ali i na druge. Volite, jer ljubav je najvrednija.

Ksenija Benčik, 4. f

Pismo budućim generacijama

Iza mene su godine iskustva, pa s budućim generacijama želim podijeliti neka razmišljanja, a njihova je volja hoće li ih poslušati ili ne. Poručujem im da ispune sami svoj život, da ga kreiraju onako kako žele i da nađu u njemu nešto zanimljivo, jer jedino tako neće proživjeti isprazan život.

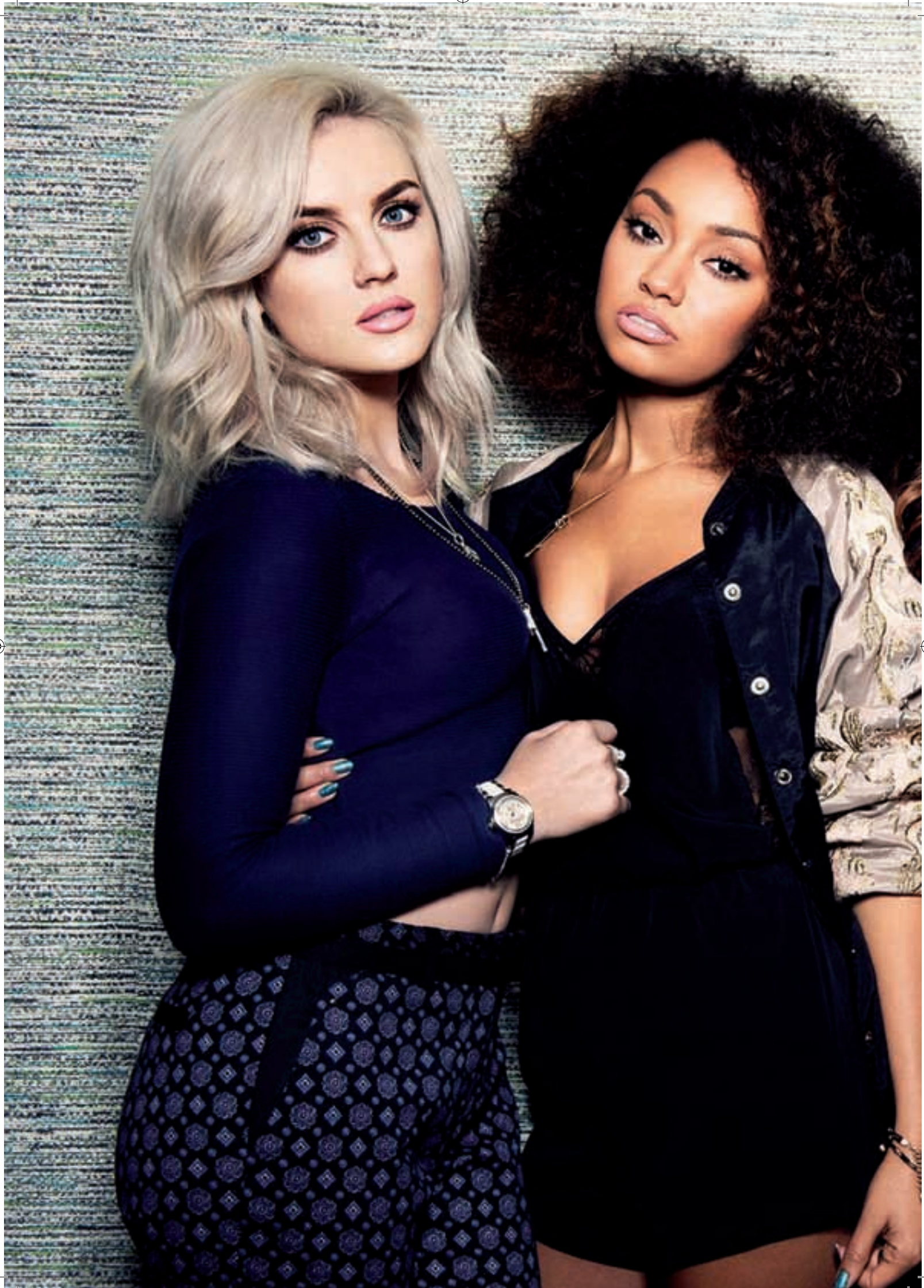
Poručujem im da rade ono što vole, u čemu se osjećaju ugodno i sretno, jer će se jedino tada buditi s osmijehom i sa zadovoljstvom obavljati zadatke.

Poručujem im da imaju strpljenja, ali da ne čekaju previše na stvari za koje im se čini da se neće dogoditi, jer će im tako u čekanju proteći vrijeme koje se ne može povratiti. Neka svoj život ispune što ljepšim i vedrijim stvarima: ljubavlju, osmijehom, uživanjem u svakodnevnim, sitnim zadovoljstvima.

I na kraju, poručujem – neka svaku minutu svoga života uistinu žive.

Danijela Pejić, 4. f

KUŽIŠ ?!

Little mix

Ploča legendarnih riffova velike skupine

»Sticky fingers« je prva ploča koju je popularna skupina objavila na vlastitoj etiketi, prva na kojoj se vidi zaštitni znak grupe – isplaženi jezik, autora Johna Paschea, prva na kojoj sudjeluju i puhači, kako su kasnije Jagger i Richards objasnili, »kao utjecaj ljudi poput Jamesa Browna i Otisa Reddinga«, te prva ploča grupe The Rolling Stones koja je izmila na prvo mjesto liste albuma s obiju strana Atlantika, kako u Britaniji, tako i u SAD-u.

Korijeni ploče datiraju još iz 1969. godine, kada je grupa uradila prve verzije skladbi »Wild Horses« (homage pokojnom country velikanu Gramu Parsons), »Brown Sugar« i tradicionalni delta-blues »You Gotta Move«.

Pjesme su definirale opću atmosferu albuma, koja je opuštena mješavina countrya, bluesa i južnjačkog soula.

Uvodna skladba »Brown Sugar« građena je oko neodoljivog uvodnog riffa, koji je od nje načinio planetarni hit i himnu mnogih zabava (čak i do današnjih dana), usprkos vrlo kontroverznom tekstu. Pjesma »Bitch« križa saksofon Bobbyja Keya i trubu Johnnija Pricea, s još jednim moćnim gitarskim riffom. Puhači su

opet na visini u numeru »I Got The Blues«, a pjesma podsjeća na soul balade koje je pokojni Otis Redding snimao za diskografsku kuću »Stax«, dok notu gospela u pjesmu unosi gost na klavijaturama, pokojni Billy Preston.

Album je prepun referenci na negativne pojave koje prate i rock glazbu, u čemu prednjači jezovita balada »Sister Morphine«, mračna priča o ovisnosti, u čijem nastajanju je sudjelovala i negdanja Jaggerova ljubav, legendarna ljepotica/pjevačica Marianne Fa-

ithfull. Utjecaj pokojnog Grama Parsons, bliskog prijatelja Keitha Richardsa, osjetan je u već spomenutoj »Wild Horses«, te zamalo šaljivoj »Dead Flowers«.

Najbolji gitarist kojeg su, po mojem skromnom sudu Stonesi ikad imali, blues orijentirani Mick Taylor briljira u solo dionicama, osobito u »Can't You Hear Me Knocking« u maniri Carlosa Santane, dok »Moonlight Mile« prikazuje pjevača Jaggera u najboljem izdanju, uz dirljive gudače koje je aranžirao Paul Buckmaster.

Legendarni, pomalo kontroverzni ovitak albuma djelo je pokojnog umjetnika Andyja Warhola. Glazbeno gledano, prema mišljenju mnogih kritičara, »Sticky Fingers« predstavlja najznačajniji album Stonesa u 70-im godinama minulog stoljeća i jedan od najkvalitetnijih u tom desetljeću općenito.

Robert Tilly

SUPERMAN

DRAŽEN PETROVIĆ (1964. – 1993.)

Život je košarka

Dražen Petrović (Šibenik, 22. listopada 1964. - Denkendorf, Njemačka 7. lipnja 1993.) bio je jedan od najvećih hrvatskih i europskih košarkaša, predvodnik vala europskih košarkaša u NBA.

Karijeru je počeo s 15 godina u Šibeniku, gdje je bratu Aleksandru skupljao i dodavao lopte na treninzima. Ostajao bi sam u dvorani i šutirao do noći, a dolazio prije škole vježbati. Čim je postao punoljetan, za njega su se borili mnogi klubovi bivše Jugoslavije. Godine 1982. s juniorskom reprezentacijom Jugoslavije osvaja zlato, Dražen tada prvi put igra za reprezentaciju. Sljedećeg ljeta donosi Šibeniku prvi naslov prvaka države, ali im je oduzet za zelenim stolom i dodijeljen Bosni iz Sarajeva.

Odlazi u Cibonu prateći bratovljeve stope. Godine 1984. s jugoslavenskom momčadi na Olimpijskim igrama u Los Angelesu osvaja broncu. Odvodi Cibonu dva puta na tron Europe, a osobno u dvije sezone postaje i najboljim europskim igračem. U finalu s Real Madridom postiže 36 koševa 1985. godine. Blista i u državnom prvenstvu u finalu s Crvenom zvezdom i daje 32 koša u trećoj utakmici, dok u finalu Kupa pobjeđuje Jugoplastiku uz svoja 39 koša. Sljedeće godine u europskom finalu pobjeđuje Žalgiris Kaunas, u finalu kupa je isprasio Bosnu s 46 koševa. Godine 1987. u finalu Europskog kupa Cibona pobjeđuje Scavolini Pesaro s Draženovih 28 koševa, te u jugoslavenskom Kupu Jugoplastiku. Na OI u Seoulu 1988. reprezentacija SFRJ osvaja srebro.

Potom prelazi u španjolski Real Madrid, gdje je također bio obožavan od suigrača i publike, a klubu je donio mnoštvo trofeja i naslova.

U tom je razdoblju Dražen i lider državne reprezentacije SFRJ, koja pobjeđuje na Svjetskom prvenstvu u Argentini 1990. godine, te osvaja zlatnu medalju na Europskom prvenstvu u Zagrebu 1989.

Godine 1990. Dražen odlazi preko Atlantskog oceana u američke Portland Trail Blazere, nakon presude protiv Reala. U prvoj je sezoni više sjedio nego igrao, te svoj talent pokazuje kasnije u New Jersey Netsima. Ne samo što je 1992. proglašen najboljim šuterom momčadi (posebice trica), već i najboljim bekem pucačem sezone, te najboljim Europljaninom u NBA ligi ikad.

Iste godine Dražen hrvatsku reprezentaciju predvodi do srebra na Olimpijadi u Barceloni, u finalu s američkim Dream Teamom.

Svojoj je domovini obol dao u nekoliko navrata početkom devedesetih godina, mirno prosvjedujući ispred zgrade Ujedinjenih naroda zbog ratne agresije protiv Hrvatske.

Međutim, iznenada je njegov život i igru prekinula stravična prometna nesreća u kojoj je izgubio život u 29. godini, u naponu karijere.

Na početku iduće NBA sezone Draženov dres s brojem 3 je umirovljen i podignut pod krov dvorane New Jersey Netsa. Hrvatski olimpijski odbor je 1995. godine Olimpijskom muzeju u Lausanni podario kip Dražena Petrovića, rad Vaska Lipovca. Dražen je uvršten u košarkašku Kuću slavnih 2002. godine. Godine 2006. je u njegovu čast u Zagrebu otvoren Muzej i memorijalan centar »Dražen Petrović«. Iste godine HOO promiče nagradu s njegovim imenom, koja je namijenjena isključivo mladim sportašima, sportašicama, te muškim i ženskim ekipama za iznimne sportske rezultate i sportski razvoj. Rodni Šibenik mu je prije tri godine postavio brončani odljevak, rad akademskog kipara Kažimira Hraste, koji prikazuje Dražena kako sjedi na klupi s loptom.

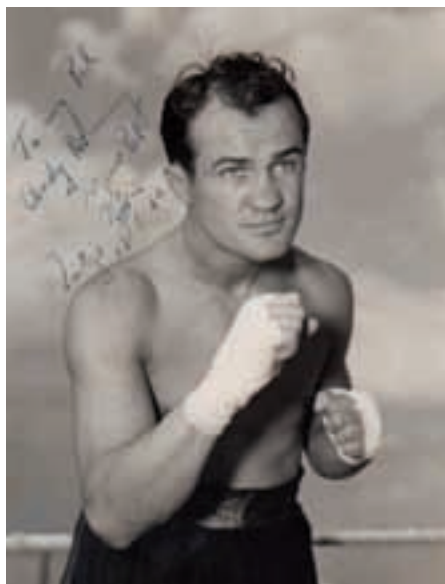
Sportski genij i ljudska veličina ovog gorostasa hrvatskog sporta zauvijek će svijetliti budućim generacijama. Njegova razigranost i spontanost praćena radošću, korektnošću i fantastičnim rezultatima nešto su posve osobito. Otišao je bez povratka, na vrhu igračke karijere. Njegov život bio je košarka.

Priredio: N. P.

ZNAMENITI HRVATI U AMERICI

OSCAROVCI, POLITIČARI, ZVIJEZDE

Teško je pobrojiti sve one s hrvatskim korijenima koji su kroz povijest dali svoj pečat društvenom životu SAD-a, no neke ipak moramo izdvojiti

Amerika je oduvijek bila obećana zemlja za ljude s drugih kontinenata, pa tako i za Hrvate. Za Hrvate možda čak i više od mnogih drugih naroda, s obzirom na dobrim dijelom krševit i siromašan kraj iz kojeg potječu, te s obzirom na državne sustave u kojima su živjeli kao narod u podređenom položaju. Najveći val iseljavanja Hrvata u SAD bio je na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće, kada su desetine tisuća naših sunarodnjaka hrlili preko bare trbuhom za kruhom, kako se tada govorilo.

Neki se u Americi nisu snašli pa su se ubrzo vratili kući, neki su zaradili nešto novca pa su se također vratili, ali većina je tu ostala. Zauvijek. Njihovi su potomci i danas tu, uglavnom su čvrsto svjesni svog podrijetla i iznimno su ponosni na to, o ljepotama prve domovine oduševljeno pričaju čak i ako nikada nisu kročili na rodno tlo svojih predaka.

Mnoge od njih, treću, četvrtu, čak petu generaciju Hrvata u Americi upoznali smo kroz naše različite aktivnosti u New Yorku, Los Angelesu i Las Vegasu. No, vrijedi podsjetiti se kako je među Amerikancima hrvatskoga podrijetla kroz povijest bilo itekako slavni u svijetu znanosti, biznisa, politike, umjetnosti, sporta... Teško je dakako pobrojiti sve one koji su dali svoj pečat društvenom životu SAD-a, no neke se ipak mora izdvojiti.

SAVJETNIK BARACKA OBAME

U glumačkom svijetu vjerojatno najpoznatiji s hrvatskim korijenima je John Malkovich, legendarni Valmont iz Opasnih veza, glumac, redatelj i filmski producent. Rođen je u državi Illinois, u obitelji hrvatskih iseljenika s očeve strane. Dva

puta je nominiran za Oscara, ali ga nikad nije dobio. Često se u medijima izjašnjava kao liberal i desničar i zagovornik je smrtnih kazni.

Dvostruki Oscarovac Branko Lustig rođen je u Osijeku, a najprestižniju filmsku nagradu dobio je kao producent filmova Schindlerova lista i Gladijator.

Od poznatijih glumica hrvatskog je podrijetla Denise Richards, ljepotica također iz Illinoisa, prije desetak godina uvrštena na listu najseksipilnijih žena svijeta. Bila je i jedna od djevojaka Jamesa Bonda. Nove nade Hollywooda danas su i Ivana Miličević, rođena u Sarajevu prije 40 godina, te Goran Višnjić, koji se nakon bogate karijere u domovini uspješno snalazi i u novoj sredini.

Od čuvenih glazbenika ovom ćemo prigodom izdvojiti opernu sopranisticu u operi Metropolitan Milku Trninu, te Krista Novoselica, basista grupe Nirvana. Milka Trnina je i rođena i umrla u Hrvatskoj, ali je dobar dio karijere ostvarila u New Yorku i smatraju je jednom od najznamenitijih sopranistica u povijesti opere općenito. Krist Novoselic je, pak, rođen u Kaliforniji, a s Kurtom Cobainom osnivač je legendarnog sastava koji je ostvario duboki utjecaj na rock glazbu.

Hrvati su i u američkoj vojsci dali svoj doprinos. Paul William Bucha je odlikovani veteran Vijetnamskog rata i nositelj Medalje časti, a bio je i savjetnik Baracka Obame, često ga se viđa na ovdašnjim TV postajama. Njegov je djed u Ameriku emigrirao iz Našica. Michaelu J. Novoselu je, pak, Medalju časti 1971. predao osobno predsjednik Nixon. Veteran je Drugog svjetskog rata, Korejskog rata i Vijetnamskog rata, a rođen je u Pensilvaniji, u obitelji hrvatskih iseljenika. Glavna ulica u

Fort Ruckeru, Alabama, po njemu je preimenovana u Novosel Street.

HRVATSKA KOMETA

Među političarima također ima ne mali broj onih s hrvatskim korijenima. Senatori su bili ili jesu Mark Begich (Aljaska) i John Bonacic (New York), kongresnici Nick Begich (Aljaska), John Kasich (Ohio) i George Radanovich (California), guverneri Rudi Perpich (Minnesota) i Michael Antony Stepovich (Aljaska), te gradonačelnici Michael Antony Bilandic (Chicago) i Denis Kucinich (Cleveland).

Sportaša je posebice puno hrvatskoga podrijetla, pogotovo među hokejašima, američkim nogometašima i košarkašima, a navest ćemo samo jednog, i to svjetskog prvaka u boksu u velter kategoriji iz 1940. godine – Fritzija Zivica – kojega su komentatori ne bez razloga zvali Hrvatska kometa. Rođen je i umro u Pittsburghu, pobjeđivao je mnoge bivše i buduće šampione, a premda je boksao prilično prljavo, poznat je po tome što se svojim protivnicima poslije meča uvijek ispričavao za tu prljavštinu.

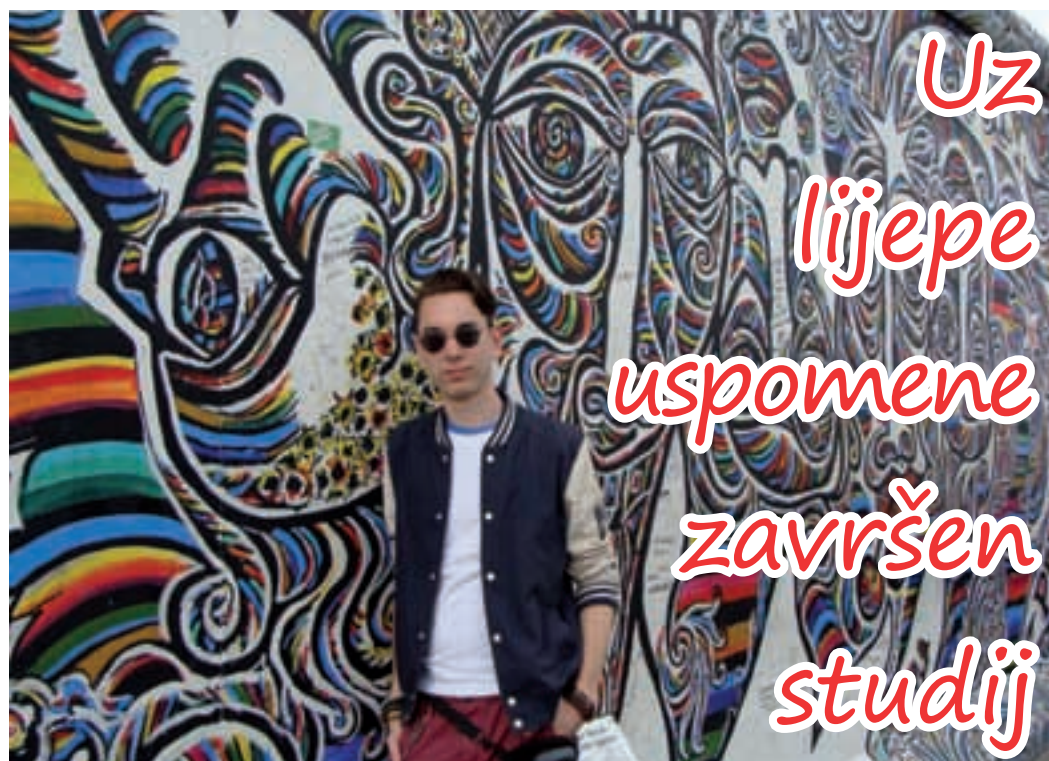
Dodat ćemo među sportaše i fantastični trojac Dražena Petrovića, Tonija Kukoča i Dina Rađu, koji su obilježili jedno razdoblje američke profesionalne košarke.

A za kraj ovog skraćenog popisa, spomenut ćemo prelijepu manekenku Teresu Scanlan, miss SAD-a 2011. godine, čiju fotografiju i donosimo. Rođena je u Nebraska, djed i baka su joj s Kvarnera, a upravo je neki dan na jednoj američkoj TV postaji govorila između ostalog i o svom zanimanju za postojbinu svojih predaka.

Tomislav Perušić

JOSIP ČOVIĆ, MAGISTAR GEOGRAFIJE – TURIZMOLOG

Iako je sad procedura za odlazak na studij u Hrvatsku drukčija, tj. prijamne ispite je zamijenila državna matura, vjerujem da ništa nije nemoguće, te ako postoji jaka volja, može se postići i najteži cilj

Završetkom diplomskog sveučilišnog studija u Zagrebu, Josip Čović stekao je akademski naziv magistar geografije – turiznolog obranivši diplomski rad na temu: Utjecaj lavande na turizam Hvara. Ovaj mladi Subotičanin govori nam o samom izboru studija, iskustvu života u Zagrebu, brojnim putovanjima, te planovima za budućnost.

»Oduvijek su me privlačila putovanja, upoznavanje novih ljudi i kultura, te mi je to bilo presudno prilikom izbora studija. Budući da sam odlučio studirati u Hrvatskoj i nešto vezano uz turizam, imao sam dvije mogućnosti – upisati Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji, ili geografiju pri Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Geografija mi je bila draža od ekonomije, stoga sam se odlučio provesti studentski život u Zagrebu na geografskom odsjeku.«

ZAGREBAČKA ISKUSTVA

Početka svojih studetskih dana Josip se vrlo dobro sjeća. Iako je otišao daleko od kuće, brzo se snašao, srijateljio s ekipom s faksa, ali i ostalim vojvođanskim studentima. Isprva je živio u studentskom domu, a trenutačno je u stanu. Kako kaže, sve ima svoje prednosti i mane, a on snalažljivost ističe kao najbolju dobivenu osobinu za sada u Zagrebu.

»Sjećam se večeri kada sam stigao u

Zagreb na pripreme za prijamni ispit. Tad sam prvi put bio u studentskom domu 'Stjepan Radić' kolokvijalno zvanom 'Sava' i nisam niti slutio kako ću upravo u tom domu provesti i svoje prve tri godine studija. Tih prvih dana boravka u Zagrebu bio sam malo zanesen i nisam ni bio svjestan gdje točno jesam i da ću tu i studirati. Srećom, imao sam pomoć drugih, starijih studenata iz Vojvodine, koji su uvijek bili raspoloženi udijeliti savjet nama izgubljenim brućima. Tri godine smještaja u studentskom domu bilo mi je izrazito pozitivno iskustvo, iako su uvjeti života u njemu bili znatno skromniji od onih koje sam imao u roditeljskoj kući. Osamostalio sam se i postao snalažljiviji. Preselivši se na četvrtoj godini u iznajmljenu garsonjeru, osamostaljenje mi je naraslo za još jedan stupanj. Ovo iskustvo je bilo nešto potpuno novo. Daleko konformnije nego u studentskom domu, ali zato i skuplje«, priča naš sugovornik.

PUTEŠESTVIJE

Tko god poznaje Josipa, zna kako su putovanja za vrijeme njegova studiranja bila veoma normalna i česta stvar, stoga je njegov album bogat fotografijama raznih dijelova Europe, ali i ljudi drugačijih nacija.

»U sklopu studijskog programa geografije obvezne su terenske nastave, te sam

svake godine imao zajamčeno putovanje na neku zanimljivu destinaciju poput Brača, Ljubljane, Istre, Rijeke, BiH i Crne Gore. Velika prednost studiranja u Zagrebu su široke mogućnosti za studentske razmjene. Ja sam na ERASMUS programu, koji je nudio mogućnost boravka jednog semestra na drugom sveučilištu, uz određenu stipendiju, bio na Tehničkom sveučilištu u Dortmundu. Ovo iskustvo je jedno od najboljih u mojem životu i svakako bih preporučio svima odlazak na razmjenu. Za vrijeme razmjene upoznao sam ljude iz krajeva koje nisam mogao niti zamisliti, stekao prijateljstva koja ni nakon razmjene nisu utihnula, putovao više nego ikada prije, učio na stranim jezicima, a ne samo učio strani jezik i zabavio se kako nisam ni mogao zamisliti prije odlaska«, kaže Josip.

Sad, kad je diploma u džepu, a znanje u glavi, pitanje koje logički slijedi je: »Što dalje?« »Budući da sam diplomirao, tražim posao uz koji ću moći putovati još više, te se zabaviti radeći to. Dok gledam natječaje za posao nerijetko si vraćam nazad film o vremenu studiranja, te moram piznati kako bih se rado vratio u studentske klupe i proživio većinu iskusta ponovno«, uzdahnuo je Josip.

A svima onima koje ovo divno iskustvo zvano studiranje još čeka, Josip poručuje kako će im biti nezaboravno bilo gdje otišli ako budu učili ono što vole.

Jelena Dulić

MOBILNI LIJEČNIČKI PREGLED

Sustav mEMR omogućava liječnicima udaljeni pristup u praćenju pacijenata i njihovih elektroničkih medicinskih zapisa, korištenjem mobilnih mreža i uređaja najnovije generacije. Pristup sustavu zaštićenom vezom jamči povjerljivost i dostupnost podataka, te omogućava komunikaciju s postojećim bolničkim informacijskim sustavom u realnom vremenu. Također, liječnici brzo pronalaze informacije o pacijentima, prate vlastiti raspored i informacije vezane za konzilijarne i polikliničke preglede, laboratorijske nalaze i operacije. Zahvaljujući mEMR sustavu liječnici mogu jednostavno nadzirati stanje svojih pacijenata i voditi vlastite bilješke s bilo koje lokacije, te istovremeno dobivati obavijesti u pokretu o ključnim događajima, poput završetka i validacije laboratorijskih nalaza.

MORSKI PAS GOBLIN

U mreži punoj crvenih škampa, ribar je pronašao i morskog psa dugačkog 5,5 metara. Budući da živi u dubokim vodama, ovaj se morski pas rijetko viđa u plitkim obalnim vodama i vrlo je rijedak u Meksičkom zaljevu. Ovo je tek drugi ulovljeni morski pas goblin u Meksičkom zaljevu. Prvi takav pronađen je 2000. godine na dubini većoj od 900 metara.

Za ovaj neobični ulov zaslužan je ribar Carl Moore, koji ga je ulovio nakon što je mrežu bacio na 600 metara dubine. »Nisam znao kakvo je to stvorenje. Nisam ga izmjerio jer je imao opake zube koji bi mogli ozlijediti čovjeka.« Umjesto toga ga je fotografirao, prebacio preko ruba broda i pustio. Znanstvenici su zahvalni što ga je Moore pustio, ali su i razočarani jer ga nisu imali priliku detaljnije analizirati. »Zasad nam nije poznato koliko dugo žive niti koliko brzo rastu«, rekao je stručnjak za morske pse John Carlson. »Ovo je drugi put da je ova vrsta viđena u Meksičkom zaljevu – inače se najčešće viđaju kod Japana, u Indijskom oceanu i oko Južne Afrike.« Moore je ovaj ulov nazvao vrhuncem svoje 50-godišnje ribarske karijere. Morski psi goblini rašireni su diljem svijeta, no vrlo malo ih je ulovljeno jer žive na vrlo velikim dubinama. Nalaze se uglavnom na dubini između 300 i 1000 metara, no ponekad se mogu pronaći i na dubinama od 1300 metara. Ovi su morski psi jedini živi član porodice Mitsukurinidae čija se starost procjenjuje na 125 milijuna godina.

Od ostalih se vrsta razlikuju po svojoj neobičnoj glavi na kojoj ima dugačku, ravnu njušku i izbočena usta s redovima oštrih zuba.

MISTERIOZNI KRUGOVI U JADRANSKOM MORU

Čudni krugovi otkriveni su prošloga ljeta kad je splitska udruga »Sunce« radila kartiranje morskih vrsta i staništa na području otoka Unije i Suska, objavili su hrvatski mediji. Uz obale otoka, na zračnim snimkama, uočili su vrlo neobične krugove, a zatim su isto vidjeli i uz obale Dugog otoka. »Jednako udaljeni od obale, međusobno jednako udaljeni 300 metara, i svi iste veličine 50 metara promjera, to nam je odmah bilo zanimljivo, ali mislili smo da je pogreška na aero snimkama, pa smo zaronili i našli da su rubovi krugova toliko savršeni, kao da je netko vadičepom izvadio posidoniju (morsku travu)«, kaže Mosor Prvan, biolog iz udruge »Sunce«. Na jednakoj udaljenosti od otoka, s vanjske strane, prema otvorenom moru, smjestilo se čak 28 krugova, utisnutih usred posidonije.

Tko, što, zašto, kada, zbog čega, i naravno – kako, samo su neka od pitanja koja se, barem za sada, vrte u krugu. Stvorile su se, kaže Prvan, različite mogućnosti: mislili su da je netko lovio dinamitom, ali u razgovorima s kolegama koji se bave eksplozivom saznali su kako tako savršeni krugovi teško mogu nastati od dinamita. U Institutu za geofiziku u Zagrebu su kazali kako to sigurno nije nastalo u naftnim istraživanjima, jer njihova metodologija ne ide horizontalno, već vertikalno uz obalu. Misteriozne krugove sada očekuju znanstvena istraživanja, koja će, nadaju se, dati odgovore na brojna pitanja, koja se za sada vrte u začaranom krugu.

USKORO G WATCH

GWatch je jedan od prvih pametnih ručnih satova zasnovanih na Android Wear OS-u i u prodaju bi mogao već sljedeći mjesec (u Europi), a jednako neprovjerene informacije kažu kako će stajati 200 eura. Otprije znamo da će ručni sat dolaziti u dvije boje, a danas je LG objavio i promidžbeni filmić u kojem se smartsat vidi iz različitih kutova. Ekran dijagonale 1,65 inča i rezolucije 280x280 piksela navodno bi trebao biti uključen sve vrijeme, dok se u samom uređaju nalazi pola GB radne memorije i 4 GB memorije za pohranu, piše bug.hr.

G Watch bi mogao podržavati glasovne komande, jer ta se mogućnost nalazi u OS-u, a hoće li služiti i za preuzimanje poziva – to ne znamo. Vjerojatno ni takav model nije daleko: ovih dana pametne satove najavljuje ili o njima razmišlja svaki proizvođač koji drži do sebe.

DRINKABLE BOOK

Voda je neophodna za život svakog živog bića, pa tako i čovjeka, međutim konzumiranjem nečiste vode može se oboljeti od raznih zaraznih i smrtonosnih bolesti. Najveći problem s pitkom vodom imaju nerazvijene zemlje, gdje smrtni

slučajevi zbog nečiste vode nisu rijetkost. Prema podacima dostupnim na internetskoj stranici water.org svake 21 sekunde umre jedno dijete zbog bolesti uzrokovanih nečistom vodom. Jedno od mogućih rješenja predstavlja Drinkable Book – knjiga koja je nastala u suradnji agencije DDB New York i humanitarne organizacije WATERisLIFE, a koja se sastoji od 24 stranice, te ukupno 48 filtra kojima je glavna zadaća nečistu vodu učiniti pitkom. Filtri koje su razvili američki znanstvenici (McGill University & University of Virginia) u sebi sadrže srebrne nano čestice koje mogu eliminirati 99,99 posto bakterija koje mogu izazvati razne bolesti.

Knjiga funkcionira na vrlo jednostavan način, svakih 30 dana potrebno je otkinuti po jedan filter i umetnuti ga u za to predviđeni prostor. Preljevanjem zagađene vode preko filtra dobivamo vodu ispravnu za piće.

PRVI POLUSINTETSKI ORGANIZAM

Sva raznolikost života na zemlji kodirana je sa samo dva para DNK baza, A-T i C-G. Znanstvenici s istraživačkog instituta Scripps uspjeli su dizajnirati bakteriju u čijem se genetičkom materijalu nalaze još dvije baze DNK koje se ne mogu pronaći u prirodi.

U novoj studiji tim znanstvenika je sintetizirao plazmidnu DNK (kružna DNK), koju su insertirali u kulturu E. coli. Insertirana plazmidna DNK je, uz prirodne parove baza, sadržava-

la još dvije molekule poznate kao d5SICS i dNaM. Cilj je bio omogućiti takvim hibridnim stanicama E. coli da se repliciraju u odgovarajućim uvjetima, pri čemu su im osigurali dovoljan izvor d5SICS i dNaM, te potreban proteinski transporter za unos tih molekula u stanicu. Mogućnosti ovakvog otkrića nisu još potpuno istražene. Za sada se pretpostavlja kako će biti moguća sinteza novih proteina građenih od neprirodnih aminokiselina, koji bi se mogli koristiti i u terapijske svrhe, u dijagnostici, a možda i kao nanomaterijali. Međutim, za skeptike je bitno napomenuti kako ne postoji opasnost od oslobađanja takvog novog oblika života u prirodu. Prvenstveno zato što se u prirodi ne nalaze molekule poput d5SICS i dNaM, te bi takve bakterije daljnjim replikacijama DNK jednostavno izbacile naknadno ubačene baze i zamijenile ih prirodnim (A, T, G, C).

RAZNOLIKOST STILOVA

Eklekticism u MODI

*Igranje normama,
pomicanje granica i
redefinicija pojma*

»ukusnog odijevanja«

*samo su neki od postulata
modnog eklekticizma*

SKLADNA CJELINA

Međutim, iznimno je važno naglasiti kako modni eklekticism ne podrazumijeva samo kombiniranje različitih stilova u jednoj odjevnoj kombinaciji. On podrazumijeva, s jedne strane, spajanje nespojivih elemenata od kojih će svaki doći do izražaja i imati određenu »težinu«. S druge strane, svi ti elementi međusobno moraju činiti skladnu cjelinu. Primjeri odjevnih kombinacija koje sam dala odnose se na svima nam dobro poznati street fashion. Ipak, modni eklekticism mnogo je više od toga. Street style samo je jedan od načina kako se eklekticism može primijeniti u svijetu mode i stila. Svjetski poznati modni dizajneri vrlo često miješaju printove i dezone kako bi svojim kreacijama dali dozu autentičnosti i ekstravagancije. Suknja cvjetnog dezena kombinirana s blejzerom s dezenom geometrijskih oblika u isto vrijeme odaje dojam ženstvenosti i odvažnosti. Spajanje različitih vrsta materijala također je način primjene eklekticizma u modi. Kombiniraju se čipka i koža, pamuk i lateks, svila i vuna. Charlston haljina načinjena od čipke i kože dat će eleganciji novu dimenziju. Kroj će ostati isti, detalji će ostati dosljedni glamuru dvadesetih godina dvadesetog stoljeća, ali će materijali dati novu dimenziju i svježinu. Upravo je to poanta primjene eklekticizma u modi. Osvježiti i redefinirati ustaljena modna pravila i obrasce. Pritom, valja naglasiti kako poanta eklekticizma nije biti drukčiji i zamijećen po svaku cijenu. Igranje normama, pomicanje granica i redefinicija pojma »ukusnog odijevanja« samo su neki od postulata modnog eklekticizma. Pravilo je da pravila nema. Pravila kroji svatko ponaosob prema svojem ukusu i hrabrosti. Sukladno tome, skupite hrabrost, oslobodite maštu i eksperimentirajte!

Nevena Balažević

TENISICE I BUNDA

Bacimo li pogled na prošlo stoljeće, možemo zaključiti kako je svaka dekada bila obilježena karakterističnim i jedinstvenim modnim stilom. Dvadesete je godine dvadesetog stoljeća obilježila charlston haljina; pedesete su iznjedrile cocktail haljinu, a osamdesete likru u neonskim bojama. Naravno, svako je desetljeće podrazumijevalo određene alternativne stilove, ali je jedan stil uvijek dominirao. To se ne može reći za 21. stoljeće. Prošćemo li ulicama svjetskih metropola, vidjet ćemo modne stilove cijelog 20. stoljeća. Pin up, glamur starog Holywooda, punk, disco – sve je »dopušteno« i sve je aktualno. Međutim, raznolikost stilova nije jedina stvar koja odlikuje modnu scenu posljednjih nekoliko godina. Modni eklekticism – spajanje različitih stilova u jednoj odjevnoj kombinaciji – postao je obavezan. Kako bih pojasnila o čemu se radi, dat ću nekoliko odjevnih primjera.

Tenisice (prave, sportske tenisice, ne starke ili vansice) kakve su se nosile devedesetih godina prošloga stoljeća doživjele su svoju renesansu. Ipak, one se sada ne kombiniraju sa sportskom garderobom, već upravo suprotno, s elegantnim odjevnim komadima poput krznene bunde. Dakle, traperice, casual majica, bunda i tenisice u neonskim nijansama predstavljaju kombinaciju koja je prigodna za subotnju poslijepodnevnu kavu.

Charlston haljina, koja je obilježila dvadesete godine prošlog stoljeća, poznate i kao Jazz Age, zasigurno odiše glamurom i elegancijom. No, da to ne mora biti tako, dokazuju brojne modne ovisnice koje charlston haljinu kombiniraju s kožnatom jaknom i bikerskim cizmama. Osobno, to držim jednim od boljih primjera eklekticizma kada je moda u pitanju.

GLAZBENI INTERVJU: VLASTA POPIĆ

Nove pjesme su spremne. Album ćemo, nadam se, snimati uskoro, pa bismo ga mogli očekivati do kraja godine

Vlasta Popić je bend koji nam dolazi iz Varaždina. Postoje od kraja 2007., ali na sceni su tek od 2009. godine. Njihovu glazbu definiraju kao »psihodelični noise garage pop post-hardcore«. Album prvijenac »Za očnjake« objavili su 2012. godine u izdanju SKC Kragujevac. Koncertno su veoma aktivni, a osim po ex-yu regiji nastupali su i po Europi. Upravo su se vratili s trodnevne turneje po Italiji, Francuskoj, Nizozemskoj, Njemačkoj, Austriji i Belgiji. O radu skupine razgovarali smo s Ivanom Ščapcom, pjevačem i gitaristom.

KUŽIŠ?! Koliko je danas jednom mladom bendu teško krenuti u – da kažemo – osvajanje glazbene scene?

Ne doživljavam scenu kao nešto što treba osvojiti, to je naš zajednički prostor u kojem svatko ima mjesta koliko mu treba. Ono što bi se eventualno moglo osvajati jesu uši slušatelja, ali i to neobično zvuči. Mladi bi bendovi trebali razmišljati o glazbi, a ne o osvajanju scene, za početak. I biti uporni, ali ne i raditi nešto što ne bi htjeli.

KUŽIŠ?! Prije dvije godine izašao je vaš prvi album. Kako ste zadovoljni njegovim prijemom? Radite li na novoj ploči?

Zadovoljni smo prijemom. Ipak, nasvirali smo se. Te se pjesme nisu svirale same. Tako da smo se naradili kako bi album na-

šao slušatelje. Novi će album biti prilično drugačiji, tek sad uviđam. Već sviramo nove pjesme na koncertima. Drugačije, svakako. Ali duh je isti. Premda puno teži. Nove su pjesme spremne. Album ćemo, nadam se, snimati uskoro, pa bismo ga mogli očekivati za jesen. U svakom slučaju, do kraja godine.

KUŽIŠ?! Nedavno ste izdali i »live« album...

Studijski album nije lako izdati. Treba napraviti glazbu, vježbati, snimiti ga, osigurati novac! I onda to izbaciti. Nama je ovo došlo prirodno. Bio je dobar koncert, zabilježili smo ga i mislimo da je to lijep trenutak u vremenu. Moguće da ćemo ih u budućnosti izbaciti još.

KUŽIŠ?! Bend ste krstili punim imenom i prezimenom. Kako ste došli na ideju za naziv benda?

Postoji priča iza toga, no zamršena je i može se promatrati iz više kutova, tako da je izbjegavam pričavati. Nije ništa dramatično, svakidašnjica. Nakon toga sam pomislio kako bi bilo dobro nazvati bend tako i poklopilo se da sam se našao u bendu kroz nekoliko mjeseci. Ali, ne treba tome davati preveliki značaj. Imena su proizvoljna. Forma bez sadržaja. Tek kad upoznaš bend, osjećaš značenje iza tog imena.

KUŽIŠ?! Tko je zaslužan za tekstove pjesama, tko stvara glazbu?

Tekstove pišem ja, osim što pjevam i sviram gitaru, a glazbu u posljednje vrijeme uglavnom radimo svi zajedno, što je novina u odnosu na ranije, kad je mnogo više materijala polazilo od mene. Sad je više »jama« i zajedničkog rada na licu mjesta, jako zanimljivo. Iz tog razloga i glazba je sad dijelom drugačija, jer polazi od drugog ishodišta.

KUŽIŠ?! Mnogi vas uspoređuju s beogradskim bendom Repetitor. Kako vi gledate na to?

Priča s Repetitorom stara je kao Biblija. Dijelom imponira jer je Repetitor nevjerojatan bend, ali ne bih volio kad bi nas ljudi promatrali kroz tu perspektivu. Mi smo neovisan bend i vrlo različit od njih, premda su nas oni dijelom i odredili. Pogotovo u posljednjih nekoliko godina kad smo i oni i mi otišli u nekim svojim zanimljivim smjerovima. Problem je kad kao slušatelj očekuješ nešto, onda to ne dobiješ, pa ti ne štima. Treba stvari gledati kakve jesu, same po sebi, bez primisli. Komunikacija drugačije ne može.

KUŽIŠ?! Planovi za budućnost...

Još nekoliko koncerata nakon ove turneje, pa studio, ako sve pođe po planu. Na ljeto još nekoliko festivala, a u rujnu, listopadu predstavljanje albuma, polako. Na vinilu.

Anita Klinac

NAJAVA

Stuttgart Online, Lira Vega i Artan Lili u CK13

Sutra (subota, 24. svibnja) u novosadskom klubu CK13 nastupaju tri domaća alternativna benda: Stuttgart Online,

Lira Vega i Artan Lili. Koncert počinje u 21 sat. Cijena ulaznice je 300 dinara u pretprodaji, a 400 dinara na dan koncerta.

Neutral Milk Hotel u Zagrebu

Jedan od najznačajnijih i najutjecajnijih indie bandova svih vremena, američki Neutral Milk Hotel, dolazi u zagrebačku Tvornicu kulture u ponedjeljak 2. lipnja, na jedini svoj koncert u ovoj regiji. Neutral Milk Hotel, vlasnici albuma »In The Aeroplane Over The Sea« iz 1998., jednog od albuma temeljaca cijelog žanra, u postavi koja je snimila taj album, krenuli su na turneju ove godine, punih 14 godina nakon što su posljednji put svirali skupa. Prodaja ulaznica na www.eventim.hr.

Damien Jurado u Beogradu

Američki alt-country kantautor Damien Jurado svoj prvi koncert u Beogradu održat će u nedjelju, 8. lipnja, u Kulturnom centru REX s početkom u 21 sat. Jurado je tijekom skoro dva desetljeća duge karijere objavio dvocifren broj albuma za prestižne diskografske kuće Sub Pop i Secretly Canadian, kao i nebrojeno singlova i EP-jeva. Njegovu aktualnu ploču

»Brothers and Sisters of the Eternal Son« kritičari ocjenjuju kao raskošno je remek-djelo izvanvremenske ljepote.

Putopisac Tomislav Perko u Subotici

U Omladinskom klubu »Skladište« u Subotici će 19. lipnja gostovati Tomislav Perko, putopisac iz Zagreba, koji će predstaviti svoj književni prvijenac »1000 dana proljeća«. Perko se nedavno vratio s putovanja oko svijeta. Obišao je pet konti-

nenata, i to s proračunom od svega nekoliko eura na dan. Početak je u 19,30 sati.

Gloria Gaynor i Suede na Exitu

Glazbeni festival Exit 2014. bit će održan od 10. do 17. srpnja, s tim što će prva četiri dana biti u Novom Sadu, a preostala tri u Crnoj Gori. Festival će na Petrovaradinskoj tvrđavi biti organiziran od 10. do 13. srpnja, a potom se seli na plažu Jaz u Budvi i Stari grad u Kotoru, gdje će trajati od 15. do 17. srpnja.

Među ostalima, na ovogodišnji Exit stižu Damon Albarn, frontmen legendarnih sastava Blur i Gorillaz, disco diva Gloria Gaynor, brit pop sastav Suede, američki rock bend Afghan Whigs, Asian Dub Foundation i mnogi drugi. Poznata su i neka od imena koja će zagrijavati publiku

na Dance Areni, a to su: Disclosure, Carl Craig vs Green Velvet, Dusky vs Paul Woolford, Jackmaster & ONEMAN. Najavljen

je i čuveni DJ dvojac Deep Dish, te ekskluzivna večer »Carl Cox vs friends«.

Kao što je poznato od ranije, nakon velikog uspjeha prošlogodišnjeg X-Bass programa, ove godine na Exit stižu velika imena dubstepa i sličnih »basovitih« podžanrova: Skrillex, Rudimental, DUB FX i Koven.

Posjetitelje očekuje i bogat program na Explosive bini, namijenjenoj ljubiteljima tvrdog gitarskog zvuka.

Inače, Exit je dobio i svoj peti dan, koji se održava mjesec dana prije festivala. Naime, Rock@Exit, jednodnevni festival s Queens of the Stone Age kao glavnim zvezdama, bit će održan 11. lipnja, također na Petrovaradinskoj tvrđavi.

Na glavnoj bini Sea Dance festivala, 17. Srpnja, koliko je za sada poznato, nastupit će Jamiroquai, a taj je tulum najavljen kao »funky morski ples«.

Više informacija o cjelokupnom programu festivala i kupnji ulaznica na www.exitfest.org!

pet plus
vještak portal za mlade
www.petplus.rs

preporuka

GLAZBA: Brooke Candy – Opulence

Amerikanka Brooke Candy ove je godine izbacila svoj prvi EP (extended play) pod nazivom »Opulence«. Brooke je ostala i više nego dosljedna svom stilu rap, trap i hip-hop glazbe, kao i svom unikatnom stilu odijevanja i reprezentiranju svog načina života. Kako naslov i sugerira, EP karakterizira izobilje: izobilje teksta, brutalnosti, agresivnog zvuka i euforije – prolazeći kroz svega pet pjesama, koliko se nalazi na EP-u, koje pritom ne prelaze tri minute, dobivate osjećaj nezaustavljivosti. Odlična je podloga za dane kada se osjećate kao da ne možete napraviti ni korak dalje, jer vas Brooke podsjeća da iznesete sangu u sebi i da otkrijete sve izobilje koje predstavljate i koje tek trebate predstavljati. Posebice naglašavamo infurioznost naslovne pjesme »Opulence«. Topla preporuka!

I. Kovač

FILM: Susjedi iz pakla

»Susjedi iz pakla« (u originalu »Neighbors«) američka je komedija Nicholasa Stollera. Glavne uloge tumače: Seth Rogen, Zac Efron, Rose Byrne, Dave Franco i Christopher Mintz-Plasse. Radnja se vrti oko Maca Radnera (Seth Rogen) i njegove supruge Kelly (Rose Byrne) i njihovih novih susjeda – studenata koji danonoćno prave tulum i galamu. Macu i Kelly to iznimno teško pada, uzevši u obzir da imaju malu kćer. Radnja se komplicira, a na Macu i Kelly ostaje da se izbore sa studentima kako znaju i umiju. Film je odličan za opuštanje i nedjeljno lijeno popodne. Seth Rogen je, kao i uvijek, odličan u personificiranju pomalo zbunjenih, ali iznimno komičnih likova. Rose Byrne, koju sam do sada gledala u dramama, odlično se snašla u komediji. Zac Efron je ponovno dobio ulogu atraktivnog lošeg dečka. Iako je svoj lik dočarao na odličan način, vrijeme mu je da izađe iz šablonskog odabira uloga. Sve u svemu, preporučujem ovaj film!

N. Balažević

KNJIGA: Sibila Petlevski – »Vrijeme laži«

S obzirom da sam se često osvrtna na naslove stranih autora, odlučila sam vam ukratko predstaviti jednu suvremenu hrvatsku spisateljicu. Sibila Petlevski je književnica i znanstvenica koja piše na hrvatskom i na engleskom jeziku. Djela su joj prevedena na deset svjetskih jezika. »Vrijeme laži«, prvi dio trilogije »Tabu«, roman je koji progovara o Viktoru Tausku, piscu kojeg su zaboravili, pravniku, psihoanalitičaru, koji je svoje vrijeme provodio sa Sigmundom Freudom, te ljubovao s njegovom ljubavnicom Lou Salomé. Život nekoga tko je proživio Prvi svjetski rat i začetak Drugog. Psihoanalize vojnika, budućih fašista, te s druge strane Židova, sve to pronaći ćete u ovom romanu koji svojom strukturom podsjeća na dokumentarni roman. Ljudska psiha je jedina nadrealna u ovom romanu. Viktor Tausk predstavlja tragediju intelektualaca. Trilogija »Tabu« je, kako navodi portal MVinfo.hr, posvećena hrabrima, koji ne pristaju živjeti u vremenu laži; ljudima koji se ne boje slobode.« Knjigu preporučujem svakome tko voli povijest, intrige i psihologiju.

I. Rudić

Iz filma »The Vast Landscape - porcelain stories« Lee Vidaković